

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز شنبه ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۱ * (۲۳ ذی حجه ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

۱) تصویب صورت مجلس	۵) تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه
۲) تجدید انتخاب دو نفر برای نظارت در ذخیره قانون واحد پول	۶) تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای رئیس کل تجارت
۳) شور و تصویب لایحه انتخاب محصلین از امریکا	۷) بقیه شور لایحه باز خرید مستتریات
۴) شور لایحه باز خرید مستتریات	۸) موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز سه شنبه ششم اردیبهشت ماه را آقای مؤید احدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (نمایندگان - خیر)

صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - تجدید انتخاب دو نفر برای نظارت در ذخیره قانون واحد پول]

رئیس - لازمست خاطر آقایان را مطلع کنم برای نظارت در

ذخیره بانک و اجرای قانون مقیاس پول و واحد پول

دو نفر را میبایستی انتخاب میگردیم جلسه قبل که شروع

بانتخاب کردیم عدد حاضر ۹۶ نفر بود و برای وصول

با کثرت لازم بود که ۴۹ رأی داده شود آراء مستخرجه حکایت میکنند که هیچکدام از آقایان با کثرت قطعی نایل نشدند زیرا آقای حاج امین اصفهانی ۴۷ رأی دارند و آقای ارباب کیخسرو ۴۳ رأی و آقای بوشهری ۱۵ رأی آقای یونس آقا و هاب زاده ۱۲ رأی و آقای فرشی ۹ رأی آقای حسین قلیخان نواب ۷ رأی و آقای ملک مدنی ۵ رأی سفید ۱۸ ورقه بنا بر این ما التزام داریم تجدید انتخاب کنیم .

* * * عین مذاکرات مشروح هشتاد و سومین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : آشتیانی - طالشخان - ملک آرائی

غائبین بی اجازه - آقایان : تیمور تاش - ناصری - دکتر امیر اعلم - مرتضی قلیخان بیات - امیر دولتشاهی - اعظم زنکنه ارباب کیخسرو - حاج حسین آقا مهدوی - فقیه - میرزا ابو الحسنخان پیرنبا - اعتبار - عبد الحمید خان دیبا - آقا زاده - بزواری - قوام

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : رهنما - مسعود ثابتی

(اوراق رأی بین نمایندگان توزیع و اخذ آراء بعمل آمد)
رئیس - از آقایانی که برای نظارت انتخاب شده اند تمنی میشود که سرعت با نظارت آقای دبیرسهرابی استخراج بکنند و اطلاع بدهند.
[۳- شور و تصویب لایحه راجع بانتخاب محصلین از امریکا]
رئیس - خبر کمیسیون معارف راجع بانتخاب محصلین از امریکا مطرح است.
خبر کمیسیون
 کمیسیون معارف لایحه نمره ۱۳۶۰ دولت راجع به محصلین اعزامی به امریکا را با حضور آقای معاون وزارت معارف مورد مذاکره قرار داده و بالاخره با ماده پیشنهادی دولت موافقت و عین آنرا برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

رئیس - عین ماده پیشنهادی دولت قرائت میشود:
 ماده واحده - وزارت معارف مجاز است از محصلین ایرانی که در ممالک متحده امریکای شمالی تحصیل میکنند با احراز شرایط مصرحه در قانون ششم تیر ماه ۱۳۰۸ نیز جزء صدی بیست محصلین اعزامی بخارجه انتخاب نماید
رئیس - آقای روحی

روحی - بنده عریضی داشتم خیلی میل داشتم که آقای وزیر معارف تشریف میداشتند و حضورشان تذکراً عرض میکردم ولی حالا از این قسمت صرف نظر میکنم چون دو سه نفر از نمایندگان دولت تشریف دارند عرض میکنم که بالاخره باید يك فکری بکنیم که اصول تعلیمات و مدرسه در مملکت خود مان تأسیس بشود و از این سیل پول که همه ساله بارویا می رود رفته رفته خود داری بشود اینهم دارد یواش یواش برای ما عادت می شود مثل سایر عاداتها (اعزام محصل بارویا) در صورتیکه با این پول که ما همینطور خرج میکنیم میتوانیم يك اونیورسیتیه خیلی عالی مقام در طهران تأسیس کنیم و در اینجا میتوانیم بیش از این شاگرد آنها مطابق دأب و عادات ملی خودمان تربیت کنیم (نمایندگان - صحیح است) این است که بنده این لایحه را که امروز دیدم تأسف خوردم دیدم که

اینهم مثل سایر چیزها دارد عادت مملکتی میشود میخواستم بگویم که این عادت را باید رفته رفته دولت در فکر افتاده و موقوف کند و حقیقتاً در این فکر باشند که باید علم را در مملکت ایجاد و تأسیس بکنند. اینهم کار شد ما سالی صد شاگرد مرتباً بفرستیم بارویا سالی صد هزار تومان مرتباً خرج کنیم و آتپوری هم که باید بتوانیم از آنها نتیجه بگیریم بعقیده بنده نتوانیم. اینقدر هم دایره را تنگ کنیم که پارسال آمدیم گفتیم صدی بیست از اروپا باشد حالا امریکا را هم علاوه کنیم معلوم میشود که محصلین خارجی کم هستند البته مردم خیلی میداشتند که در وطن خودشان تحصیل بکنند و البته در اینجا هم بعقیده بنده بهتر است. و بعلاوه بتوانند قوائم ملیت را استوار کنند و بتوانند آن اصولی را که ما بآن عقیده داریم و میخواهیم که مملکت و وطن را در سایه آن صیانت کنیم آنرا حفظ کنند و این بفرستادن شاگرد بارویا بعقیده بنده نیست. ما بایستی کاری بکنیم که در اینجا مدارس عالی تأسیس کنیم الان ما يك پول گزاف داریم خرج میکنیم ولی مدرسه طب ما نواقصی دارد خیلی خجلت آوراست که بنده واقعا نمیخواهم عرض کنم و بایستی دید این تجدیدش ضرورت دارد که آنوقت ما بیست نفر از شاگردان بی بضاعت امریکا را انتخاب کنیم بنده عرض میکنم که دولت از این بیعد فکر کند که این هم مثل متخصص آوردن عادت مملکتی نشود و رفته رفته عادت کنیم که هی شاگرد بفرستیم بارویا. الان سال چهارم است که ما چهار صد نفر فرستاده ایم سال دیگر این قانون تمام میشود. بنده عقیده ام این است که تا این لایحه تمام شد دولت يك لایحه دیگر خواهد آورد برای پنجسال بعد. این خوب نیست اینها را از علم باز میدارد نمیگذارد آن چیزی را که ما ابدآل خودمان میدانیم که آن پیشرفت عملی است ما بان برسیم بنده خواستم این تذکر را به هیئت محترم دولت داده باشم که این فکر را از دماغ خودشان بکلی خارج کنند و در فکر این باشند که بالفرض هم میخواهند معلم بیاورند در همین

مملکت اونیورسیتیه فا کولته تمام مؤسسات علمی که سایر ملل دارند آنوقت عوض صد شاگرد پانصد شاگرد تحصیل بکنند هزار شاگرد تحصیل بکنند دیگر این ترتیب بعقیده بنده برای مملکت خوش آیند نیست خوب است در این باب يك فکری بفرمایند
وزیر عدلیه (آقای داور) - بنده بدون هیچ مبالغه و واقعا از روی عقیده با کمال تامل و با کمال تأسف فرمایشات آقای نماینده محترم را تلقی می کنم بنده خیال میکردم که اگر دولت ایران بر حسب اتفاق سستی پیدا کرد در اینکار که نخواهد دیگر شاگرد بخارجه بفرستد آقایان نمایندگان بایستی سعی کنند و تذکر بدهند که دولت مجبور باشد بفرستد (نمایندگان - صحیح است) بنده تصدیق دارم بنده کاملاً موافق با این هستم که ما بایستی سعی کنیم اینطوری که آقا میفرمایند تعلیمات را در مملکت تعمیم بدهیم بسط بدهیم توسعه بدهیم ریشه دارو محکم بکنیم همه اینها صحیح است ولی بالاخره برای ایران هیچ تنگ نیست هیچ عیب نیست که بگوید ما هنوز محتاج هستیم که در تعلیمات از دیگران سرمشق بگیریم و برویم در خارجه و واقعا یاد بگیریم. تمام ممالکی که مثل ما خواسته اند کار بکنند و عقب نیفتند آنها تمام همین طور عمل کرده اند شما تصور میکنید این وسایلی که میخواهید امروز در اینجا فراهم کنید با این پولهایی که ما خرج میکنیم میتوانیم؟! این اشتباه است. شما تصور میفرمائید که اگر بنا شد در سال يك ملیون فرضاً در اینجا خرج کنید میتوانید همان دستگاه و همان بساطی را که در خارچ با ملیونها دارند تهیه میکنند و دارند میشود تهیه کرد؟ خیر. (دکتر طاهری - با ده ملیون هم نمیشود) بنا بر این بنده خیال میکنم که ما این خرجی که برای فرستادن شاگرد بخارجه میشود باید از بهترین مخارج مملکت حساب کنیم و همیشه از روی عقیده و ایمان رای بدهیم و خرج کنیم و این حرف را زبند که آقا وقتی فرمودند مثل این است که اشخاصیکه رفته اند در خارچ و تحصیل

کرده اند و برگشته اند دارای وطن پرستی نیستند! برای اینکه ایشان میفرمایند باید در داخله تحصیل بکنند که دارای وطن پرستی بشوند. آقا بنده در خارچ تحصیل کردم شما تصور میفرمائید وطن پرستی ندارم؟! خیر. شما تصور میکنید اشخاصی که رفته اند در خارجه تحصیل کرده اند وطن خودشان را دوست ندارند؟! خیر. بنده بیش از این نمیخواهم در این قسمت صحبت کنم و گمان میکنم نتیجه که بیرون می آید از صحبتشان شاید خودشان هم این منظور را نداشتند ولی معهذا برای اینکه آن کسانی که در خارچ رفته اند و تحصیل کرده اند و برگشته اند و آن کسانی که در خارچ هستند و تحصیل میکنند و امیدوارم که برگردند به مملکت خودشان خدمت کنند از این فرمایشی که ایشان کردند مثل بنده متأثر نشوند ما در آتیه سعی میکنیم که هر قدر بتوانیم بیش از آنچه که تا بحال فرستاده ایم استفاده کرده ایم بفرستیم. اینهم که آقا فرمودند که دایره تنگ شده است و حالا آمده اند از امریکا میخواهند انتخاب بکنند اینطور نیست يك عده زیادی را دولت میفرستد و يك عده زیاد تری را بحمدالله مردم میفرستند ولی البته بین اشخاصی را که مردم فرستاده اند و بخارج خودشان رفته اند و تحصیل میکنند از پیش آمد ها و حوادثی که همیشه برای هر خانواده اتفاق می افتد بعضی هستند که خودشان دیگر نمیتوانند بفرستند اینها در قانون سابق نوشته شده بود دولت حق دارد از بین شاگردانی که در اروپا تحصیل میکنند با يك شرایط معینی اشخاصی را انتخاب بکند و مخارج آنها را بدهد بعد دیده شد که بعضی ها در امریکا هستند که دارای همان وضعیت هستند باین مناسبت این لایحه را آورده اند و بنده تصور میکنم که دیگر مذاکره در این موضوع ضرورت نداشته باشد آقایان هم موافقت کنند این لایحه بگذرد و انشاء الله در آتیه نظر نماینده محترم هم بهتر از اینها خواهد شد.

روحی - بنده يك توضیح نظامنامه دارم اجازه می فرمائید؟

رئیس - چطور توضیحی؟

روحی - بموجب نظامنامه

رئیس - بفرمائید

روحی - آقای وزیر عدلیه فرمودند که بنده خدای نخواستہ گفته ام آنهایی که در خارجه میروند حس وطن پرستی ندارند. خیر بنده اینطور عرض نکردم و بنده کاملاً ایمان دارم که ایرانی تابای مریک هم وطن پرستی را فراموش نمیکند. لکن بنده عرض میکنم آثار و اخلاق ایرانی را تارک میشوند و این یک چیز خلافی نبود و خواهش میکنم اینطور نفرمایند. (خنده نمایندگان)

رئیس - پیشنهاد از آقای فرشی رسیده است قرائت میشود:

این بنده پیشنهاد میکنم کلمه شمالی حذف شود.

رئیس - آقای فرشی

فرشی - بنده اطلاع دارم در امریکای جنوبی هم بواسطه ارزانی محل از شاگردان ایرانی بی بضاعت هستند و اگر دولت محظوری ندارد بنده عقیده ام این است کلمه شمالی حذف شود نوشته شود شاگردانی که بامریکا فرستاده میشود در امریکای شمالی بواسطه گرانی شاگردهای بی بضاعت نمی توانند تحصیل کنند ولی در امریکای جنوبی بواسطه ارزانی محل هستند از این شاگردان این را استثناء کرده اند. این برای مساعدت کردن بشاگردان بی بضاعت است چرا محدود شود لذا بنده پیشنهاد کردم که این کلمه شمالی حذف شود.

وزیر عدلیه - اگر چه بنده تصور میکنم که زیاد نباشند اشخاصی که بامریکای جنوبی میروند مخصوصاً از برای اینکه وضعیات تحصیلی در امریکای شمالی فراهم تر است معذک بنده اشکالی نمی بینم در اینکه این پیشنهاد قبول بشود البته دولت در هر مورد نگاه میکند اگر مورد قابل رعایت است انتخاب میکند و الا خیر.

رئیس - نظر آقای مخبر چیست.

مخبر (دکتر سنک) - قبول میکنم.

رئیس - پیشنهاد دیگری هم از آقای افشار رسیده

است که بیروت هم اضافه شود. آقای افشار

افشار - پیشنهاد را نخوانند

رئیس - مفاد پیشنهادتانرا بفرمائید

افشار - در لایحه که دولت پیشنهاد کرده فقط امریکای شمالی را اضافه کردند ولی بغیر از امریکا ما در بیروت هم عده شاگردان ایرانی داریم که تحصیلاتشان بد نیست بلکه مساوی است با شاگردان امریکای شمالی و اینها هم دچار همین محظورند که شاگردهای امریکای شمالی و اولیای همین شاگردها هم چندین مرتبه بوسیله نمایندگان به وزارت معارف مراجعه کرده اند و شاید به بعضی از آنها که بی بضاعت هستند کمک هم بشود و متأسفانه مطابق قانون سابق دولت نتوانسته اند بآن ها کمک بکنند از این جهت بنده پیشنهاد کردم که بیروت را هم ضمیمه این قانون بکنند که شاگردانی هم که در بیروت تحصیل میکنند بتوانند از این قانون استفاده کنند

وزیر عدلیه - بنده میخواستم تمنی کنم از نماینده محترم پیشنهاد خودشان را مسترد کنند و الا اگر این طور بخوایم بحث کنیم نتیجه نخواهد داشت بعلمت این که آقایانی که در بیروت هستند سهولت میتوانند بروند بخارجه و قدری زحمت بخودشان داده تشریف ببرند اروپا (افشار بول ندارند)

رئیس - آقایانی که با پیشنهاد آقای افشار موافقت دارند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. آقایانیکه با ماده واحده با حذف کلمه شمالی پیشنهاد آقای فرشی که آقای مخبر و دولت توأمأ قبول کردند موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

[۴ - شور لایحه باز خرید مستمریات]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به لایحه باز خرید مستمریات قرائت میشود.

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه در جلسه اخیر خود با حضور آقای وزیر مالیه لایحه نمره ۳۸۳۹ دولت راجع به باز خرید مستمریات و حذف قسمتی از مصارف روشنائی و غیره از دفاتر مربوطه را مطرح و مورد شور و مطالعه قرار داده بالاخره با اصلاحات لازمه مواد ذیل مورد موافقت واقع و اینک راپورت آنرا برای تصویب بمجلس مقدس تقدیم می دارد:

ماده اول - اشخاصی که بعنوان مستمری اعم از شخصی و موروثی حقوقی از دولت دریافت میدارند مکلفند حقوق خود را در مقابل دریافت مبلغی که میزان آن بترتیب ذیل معین میشود بدوگت واگذار نمایند. ماخذ حساب باز خرید مبلغی خواهد بود که در آخرین پرداخت بواحد تومان بصاحب مستمری داده شده است:

(۱) مستمریات شخصی غیر موروثی از قرار چهار برابر مبلغ پرداختی مستمریات سالیانه

(۲) مستمری موروثی متناسب زمانی که از مدت قانونی بر قرار باقی باشد یعنی: تا حدود یکسال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۱۰ ریال

از ۱ سال بیلا الی ۲ سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۱۶ ریال

از دو سال بیلا الی ۳ سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۲۱ ریال

از ۳ سال بیلا الی ۴ سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۲۵ ریال

از چهار سال بیلا الی پنج سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۲۹ ریال

از پنج سال بیلا الی شش سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۳۳ ریال

از شش سال بیلا الی هفت سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۳۷ ریال

از هفت سال بیلا الی هشت سال مدت باقی معادل عده

تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۴۱ ریال
از هشت سال بیلا الی نه سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۴۵ ریال
از نه سال بیلا الی ده سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۴۹ ریال
از ده سال بیلا الی یازده سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۵۳ ریال
از یازده سال بیلا الی دوازده سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۵۶ ریال
از دوازده سال بیلا الی سیزده سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۵۹ ریال
از سیزده سال بیلا الی چهارده سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۶۲ ریال
از چهارده سال بیلا الی پانزده سال مدت باقی معادل عده تومانهای پرداختی مستمری سالیانه ضرب در ۶۴ ریال

پس از اینکه مستمریات بر طبق نرخ مذکور خریداری شوند از دفاتر حذف خواهد شد.

ماده دوم - اشخاص ذیل حق استفاده از باز خرید مستمری نداشته و مستمری آنها در آخر اسفند ۱۳۱۳ از دفاتر دولت حذف خواهد شد:

۱ - اشخاصی که مرتباً حقوق از خزانه دولت میگیرند
۲ - صاحبان مستمریاتیکه تا آخر اسفند ۱۳۱۳ برای اخذ قیمت باز خرید مستمری بوزارت مالیه مراجعه نکرده باشند.

ماده سوم - اقلامی که بعنوان صرف روشنائی بقاع و مقابر ضمن دفاتر مستمریات منظور میباشد باستثنای اقلام ذیل تماماً حذف خواهد شد:

الف) صرف روشنائی مزارات هریک از ائمه اطهار و حضرت ابو الفضل علیهم السلام
ب) صرف روشنائی مقابر سلاطین ماضی و عباس میرزا نایب السلطنه که امسال بیودجه وزارت معارف انتقال یافته و در سالهای بعد اعتبار لازم برای آنها در بودجه وزارت مزبور منظور خواهد گردید.

ج) صرف روشنائی و مخارج مدارس مطابق اقلام خرج آمده دفتر نقداً جنساً ببودجه وزارت معارف انتقال خواهد یافت

تبصره - اجناسی که نرخ آنها ثابت است بهمان نرخ و آنهائیکه تعیین قیمت نشده بنرخ روز تبدیل بنقد خواهد شد

د) صرف روشنائی مقابر مرحوم حاج شیخ مرتضی انصاری - مرحوم حاج میرزا حسن شیرازی - مرحوم حاجی ملا هادی سبزواری - مرحوم حاج شکر الله کردستانی به بودجه معارف انتقال خواهد یافت

ماده چهارم - ارقامی که بعنوان عوض بهره - عوض مال الاجاره و تخفیف ضمن دفاتر مستمریات منظور شده است وزارت مالیه مجاز است با موافقت صاحبان آنها در مقابل تأدیة پنج برابر مبلغ پرداختی آنها را خریداری کرده از دفاتر حذف نماید

ماده پنجم - وزارت مالیه مجاز است تا مبلغ هشت ملیون و هفتصد و چهل هزار ریال از بانکهها استقراض نماید مبلغ استقراضی مزبور باضافه اعتباریکه جهت پرداخت و باز خرید مستمریات ضمن بودجه ۱۳۱۱ منظور است بمصرف تأدیة قیمت مستمریات و مصارف خریداری برطبق مفاد ماده اول و سوم و چهارم اینقانون تخصیص می یابد برای استهلاك اصل و فرع قرضه نیز دولت موظف است در مدت سه سال متوالی از ابتدای سال ۱۳۱۲ اعتباری معادل ثلث قرضه مزبور باضافه فرع آن ضمن بودجه سنوای ۱۳۱۲ و ۱۳۱۳ و ۱۳۱۴ منظور بدارد

ماده ششم - اینقانون از تاریخ تصویب بموقع اجرا گذاشته می شود و از تاریخ اجرای آن ماده ششم قانون متمم بودجه ۱۳۱۱ مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۱۰ ملغی خواهد بود

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای دکتر طاهری فرمایشی دارید؟

دکتر طاهری (مخبر) - در ماده پنجم سطر چهارم آنجا که

نوشته برطبق مفاد ماده اول و سوم و چهارم این قانون تخصیص می یابد کلمه «وسوم» زیاد است برطبق مفاد ماده اول و چهارم باید باشد این عبارت را اصلاح بفرمائید.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده حقیقتاً با اطلاعاتی که از دفاتر وزارت مالیه و دفاتر مستمریات ولایات دارم میتوانم عرض کنم بهترین فکری است که وزارت مالیه در این موضوع کرده است و بسیار نظر عالی است علتش هم این است که تقریباً هیجده هزار اسم بلکه متجاوز در دفاتر دولتی باسم مستمری و تخفیف و باز خرید در مقابل اجاره و ازای بهره برداری باین اساسی مختلف یک دفاتر مفصلی در مرکز و ولایات پر شده بود آن وقت روی مبلغ که می آید فلان آدم سه تومان مستمریش است پنج تومان مستمریش است ده تومان مستمریش است و البته وزارت مالیه مجبور بود که این دفاتر را حفظ کند و برای آنها منشی و مستوفی و همه چیز داشته باشد و یک خرج گزافی بکند برای پرداخت آن مستمریات بصاحبان آنها. و علاوه بر این یک خلاف کارهائی هم ممکن بود در این فضاها بشود یک اشخاصی وجود نداشته باشند و باسم آنها گرفته شود سابق که بود ولی فعلاً متروک است. لکن دوسه موضوع بود که چون بنده اطلاع داشتم لازم دیدم بعرض آقای وزیر مالیه برسانم ببینم برای آنها چه فکری کرده اند چون این مستمریات سه قسم است یک قسمت از بعد از قانون یعنی قانون وظایف که دوره اول یا دوره دوم گذشت (افسر - دوره اول ۱۳۲۴) در آنقانون قید شده است که هر کس مردم مستمری او ضبط میشود و نصف بلاکسر آن در حق ورثه قانونی او برقرار میشود تا یا نژده سال مدت دارد سر یا نژده سال که رسید حقش ساقط میشود. وضع اینطور شده است. بعلمت اینکه از دوره اول تا حالا بیست و پنج سال بیست و شش سال است و آنهایی که یا نژده سال تعیین و تصویب شده است مدتس منقضی شده است و از دفاتر هم حذف شده یک قسمت دیگر است که مدتس هنوز تمام نشده و

مطابق قانون در حق ورثه قانونیش بر قرار شده آنها هم مدت دارد و البته یکی یکسال جلوتر است و این نظری که وزارت مالیه برای پرداخت این قسمت گرفته خیلی ترتیب عادلانه است و روی مدتی که حق دارند ضرب بیشتر میشود و خیلی زیاد تر است یک قسم مستمریاتی است که بقول آقای اورنگ هنوز نمرده اند (اورنگ - جان سختی کرده اند) فراموشی در دستشان است و در دفاتر هم هست این هارا چون دولت در این سالهای اخیر بنده خاطر م هست که یک تبعیضاتی در این ها شده یعنی بعضی ها را تومان تومان میدهند و بعضی ها را تومان پنج قران و بعضیها را تومان در ریال میدهند و این يك موضوعی بود که میخواستم آقای وزیر مالیه توضیح بدهید که آیا خریداری که از این قسم مستمریات میشود روی فرمانشان میشود یا اینکه از روی پولی که فعلاً بانها پرداخت میشود یعنی روی پرداختی خریداری میشود.

بعضی از نمایندگان - از روی پرداخت.

مؤید احمدی - مقصود این است که پرداخت مناط است یا فرمان. این يك موضوع. موضوع دوم مدتی که در اینقانون قرار داده اند بنظر بنده کم است علت هم دارد. بعلمت این که آقایان و کلاء ولایات مسبقند که در ولایات این قبیل مستمریات را بردو قسم کرده اند مستمری کتابچه مستمری ولایتی. در دفاتر ما هم همین ترتیب است و یک فلسفه هائی داشتند که این مستمریات برقرار شده است که حالا نمیخواهم عرض کنم. يك مشت زن و بچه سید فقیر و کور هم چو چیزها که باید تا سنه ۱۳۱۳ بوزارت مالیه رجوع کنند این اشکال دارد حالا که شما می خواهید در واقع يك رعایتی از اینها بکنید و هم دولت را خلاص کنید و هم وزارت مالیه را راحت کنید و هم این اشخاص را راحت کنید و ضمناً يك سرمایه بهشان بدهید که بروند کاسبی کنند. حالا که اینطور است بعقیده بنده بهتر اینست که این مدت را زیاد کنید که همه جا خبر برسد و لازم هم نباشد که فقط بوزارت مالیه بگویند با ادارات مالیه هم اطلاع بدهند و آنها بوزارت مالیه اطلاع بدهند. زیرا در لایحه قید شده

که باید بوزارت مالیه خودشان را معرفی کنند ضرری ندارد که اربابان مستمری بهمان ادارات محلی ولایات و بلوکات رجوع کنند و آنها بوزارت مالیه اطلاع بدهند مدت را هم زیاد تر کنید. اما موضوع مخالفت بنده اینکه تذکر بود. مطابق اطلاعی که بنده دارم این بهره برداری واجاره که در وزارت مالیه الآن هست عنوانش این است دولت در دوره های سابق يك ملکی داشته چهار دانگ پنج دانگ خالصه بود و يك دانگ دودانگ ملك کسی دیگر بود آمده اند آنرا اجاره کرده اند. الآن هم در دفاتر مالیه بعنوان اجاره است پولش را هم که می پردازند اسماً مال - الاجاره است خریدن این بنده نمیدانم چه عنوانی دارد. این را باید بصاحبش واگذار کرد. معنی ندارد دولت بخرد. فیروز آباد را دولت هر سال اجاره میکند بنده اطلاع دارم که دو دانگ از این فیروز آباد حضرت عبدالعظیم وقف مدرسه حاج آقا رضا است دولت آمده در پنجاه سال قبل از این اینجا را چهل ساله اجاره کرده سالی دو بیست خروار گندم گندم هم آنوقت خرواری دو تومان بود تسعیر کرده در خرواری دو تومان الان همان سالی چهار صد تومان را بمدرسه میدهد. حالا این را باید باز خرید کند و بفروشد (افسر - خیر) این بعقیده بنده عنوانی ندارد زیرا هم مخالف شرع است و هم مخالف انصاف و عدالت است. آنچه که از مردم اجاره کرده اند باید بهشان بدهند و می گویند که ما دیگر مستأجر نیستیم. یکی دیگر یادم است يك دهی است در استرآباد آقایان و کلاء استرآباد باید خوب مطلع باشند آنها همین حال را دارد که چهار دانگ مال آقا محمد خان بود و سایر قاجار به خریدند یکدانگ وقف است و یکدانگ ونیم را مردم خریده اند و آنها را دولت اجاره کرده و پرداخت هائی هم که همه ساله می کند باسم مال الاجاره است ولی نوشته اند بخرد. این بعقیده بنده عنوانی ندارد و باید واگذار کنند بصاحبانش دولت تا امروز مستأجر بوده حالا نمیخواهد دیگر این عنوان را داشته باشد باید اجاره را فسخ کند. اگر لازم دارد باز اجاره کند

و اگر لازم ندارد فسخ کند و پس بدهد. ولی این را بعنوان مستمری خریدن هیچ عنوانی ندارد. (صحیح است) **وزیر مالیه (آقای قهی زاده)** - ابتدا باید نسبت به نکاسی که آقای موید احمدی اظهار فرمودند چند کلمه عرض کنم

(در این موقع اعلیحضرت ملک عراق بمجلس وارد و در جایگاه مخصوص سلطنتی جلوس فرموده و ^{مجلس} با احترام تشریف فرمائی معظم له قیام و سپس قعود نمودند)

وزیر مالیه - باید چند کلمه عرض کنم بدون آنکه هیچ نوع جدیدی داشته باشم که از مستمری بگیرهای قدیم انتقادی بکنم. ولو هر قدر هم ناحق بوده باشد زیرا متعلق بیک زمان سابق بود که اوضاع و مقتضیات آن زمان ایجاب میکرد و برور بواسطه ترقی مملکت و انتباه عمومی مرتفع شده و حالا بحمد الله وقتی که به مجلس هشتم همچولایحه میاید همه بالاتفاق میگویند چه فکر خوبی است و اگر این لایحه را به مجلس دوم یا اول میاوردند می گفتند که ای بابا مردم فقیر را می خواهند نشان را ببرند. بله آنوقت اوضاع روحی مملکت انطور بوده است که چیزهایی در سالهای قبل برقرار شده بود ولی تاچه اندازه بعضی از این ها واهی و بی پایه بود و بکلی ناحق بود محتاج بگفتن بنده نیست آقایان خودشان خوب میدانند چیزی که خودم یادم است این است که در مجلس اول بنده جزء کمیسیون مالیه که باصطلاح امروز میشود کمیسیون بودجه گفت بودم ما در ظرف هفت ماه از صبح تا سه ساعت از شب گذشته می نشستیم و این جا هم نه از صبح تا سه ساعت از شب گذشته می نشستیم و این جا هم هزار فرد یکی یکی را می خواندیم و رأی میدادیم که باقی باشد یا نه یادم می آید از طرف مالیه مرحوم میرزا محمد حسین منگه می آمدند بنده جوان بودم و اصطلاحات مستوفی گری را هم نمی دانستم یک روزی بنده خواندم که «استصوابی» بنده گفتم این چه چیز است گفت این حقوق خدمت است از این جور چیزها خیلی بود باقیش آقای سیدعلی شل و آقا سید حسین کور و از این چیزها. نیکگویم چرا میدادند باولاد بیغیر آنوقت ها فضل می شد. اول

عرض کردم که بنده حرفی ندارم و اقتصادی ندارم ولی برای توضیح و تاریخ مطلب اگر آقایان اجازه بدهند بطور اختصار عرض کنم «مستمریات عمومی خرج آمده مرکز و ولایات در سالهای قبل از ۱۲۸۶ شمسی قداً و جنساً بالغ بر هفت کرور و تعداد صاحبان مستمری تقریباً به هشتاد هزار نفر رسیده بود که بهمان تناسب هم برای انجام مشول صاحبان مستمری و صدور قبوض آنها اداره وظائف دارای عده زیادی اعضاء بود تا در سنه ۱۲۸۶ که صورت کلیه مستمریات قدیم مجلس شورای ملی گردید مجلس سه کرور از مستمریات را مقطوع و چهار کرور قداً و جنساً برای صاحبان حقوق باقی و برقرار گذارد و وقتی که مظفرالدین شاه مرحوم شد این مملکت پانزده کرور و نیم عایدی داشت و بیست و یک کرور و نیم مخارج داشت و اکثر مخارج هم همین بود خواستند این شش کرور را تعدیل کنند بواسطه حذف این چیزها از آن جمله مستمریات بود که آقایان میدادند دوازده هزار تومان در سال. بیست و شش هزار تومان، بیست و نه هزار تومان هفتاد و پنج هزار تومان و یکی از آقایان هم ۱۲۰ هزار تومان داشته است. اگر چه از آن تاریخ الی حال مبلغی از مستمریات چنانچه عرض کردم و ذیلاً هم بعرض میرسانم از دفاتر خرج آمده حذف و ضبط گردیده.

۱ - بعنوان متوفی که بعد از فوت صاحب مستمری حقوق او بر طبق قانون وظائف مصوب ۲۶ ربیع الثانی ۱۳۲۸ از دو هزار تومان به بالا ضبط و از دو هزار تومان کمتر هم مطابق قانون پیش از ششصد و چهل و یک تومان درباره هر یک از وراثت بمدت پانزده سال برقرار نمی شود.

۲ - بعنوان انقضاء مدت قانونی در آخر هر سال (تقریباً سالی ده پانزده هزار تومان).

۳ - بعنوان تبصره یک (بعلت استخدام) و تبصره دو (بعلت عدم مطالبه پنجسال متوالی)

۴ - بعنوان واگذاری مستمریات در مقابل اضافه مالیات خالصگی.

۵ - بعنوان واگذاری مستمریات موروثی که سهام ورثه کمتر از دو تومان پرداختی بوده باشد بر طبق قانون

مصوبه ۱۷ شعبان ۱۳۲۹ (مبلغ پرداختی از قرار تومان پنج تومان) معیناً تعداد نمرات دفاتر مستمریات صاحبان حقوق دیوانی را در حال حاضر بالغ هفده هزار و ششصد و چهل و یک نفر بوده و با این خرج آمده آن به دویست و هفتاد و هشت هزار و هشتصد و چهل و پنج تومان رسانده است زیرا بعد از فوت صاحب مستمری که یک نفر بوده عده مستمری بگیر را ترقی داده و به چند نفر رسانده است که از این جهت هر ساله اوقات عده از کارکنان وزارت مالیه را در مرکز و ولایات بصورت تعرفه و نهبه لیست و حواله پرداخت مستمریات و مکاتبات در این موضوع مصروف میدارد. لذا برای اصلاح این عمل که صاحبان مستمری هر سال در مقام مطالبه برنیاید و برای وصول حقوق خود در زحمت نباشند پیشنهاد شده است فلان مبلغ گرفته شود که معادل چهار برابر باشد این بود مختصری از تاریخچه مستمریات که بعرض رساندم. اما راجع بمدت. مطالب دوم راجع بمدت که فرمودند. این مدت بنظر ما خیلی زیاد هم می آید برای اینکه بایستی امسال هشتصد و پنجاه هزار تومان قرض کنیم و بدهیم و این صاحبان مستمریات تماماً بدون استثناء رجوع و مراجعه میکنند بوزارت مالیه که مستمریشان را بگیرند. اما آنچه میگویند که آقا راجع بوزارت مالیه و ادارات مالیه در ولایات فرمودند لازم است عرض کنم که در تمام قوانین و نظامنامهها که نوشته می شود فلان آده باید بوزارت مالیه اطلاع و خبر دهد یا بوزارت مالیه پردازد اگر مثلاً در رفسنجان هم کسی بداره مالیه چیزی داد قانون شاملش است و مثل این است که بوزارت مالیه پرداخته است منظور از وزارت مالیه هیچوقت قید بداره مرکزی وزارت مالیه نیست. اولاً در همه جای این قانون چاپ می شود منتشر می شود و در تمام روزنامهها نشر شده و اطلاع میدهند. علاوه بر این تمام این مستمری بگیرها در ظرف یکسال مراجعه میکنند که مستمری خودشان را بگیرند و ما بهتر از این قصد داریم. تصدیق این است که این را عملاً طوری اجرا کنیم که حتی منتظر اسفند ۱۳۱۳ هم نباشیم. و دفاتر را از حالا پاک کنیم و آنها را در صورت امکان بعنوان ودیعه بگذاریم که هر وقت آمد پولش را

۵ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه [وزیر عدلیه - بنده فقط یک لایحه دارم تقدیم میکنم که برود بکمیسیون.

۶ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای رئیس کل تجارت [رئیس کل تجارت (آقای یاسینی) - لایحه ایست راجع به جلوگیری از قاچاق اجناس نمونه که وسائلی فراهم شود که در داخله سهولت بشود جلوگیری نمود در

سرحدات قدری مشکل تر است تقاضا میکنم این لایحه با دو فوریت مطرح شود و بگذرد. ولی نظر باینکه در این جلسه ممکن است وسائش فراهم نباشد و چیز دیگری در دستور باشد استدعا میکنم در جلسه دیگر مطرح شود با حفظ این تقاضای بنده یعنی قید فوریت

رئیس - از طرف جمعی از آقایان تقاضا شده چند دقیقه تنفس داده شود (جمعی از نمایندگان - صحیح است) (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از چهل دقیقه مجدداً تشکیل گردید)

۷ - بقیه شور لایحه باز خرید مستمریات

رئیس - مذاکره در کلیات لایحه است جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقایان که موافقت بفرموده در مسأله دارند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تشریح مسأله اول فرماید. ماده اول - اشخاصی که بعنوان مستمری اعم از شخصی و موروئی حقوقی از دولت دریافت میدارند مکلفند حقوق خود را در مقابل دریافت مبلغی که میزان آن ترتیب ذیل تعیین میشود بدولت واگذار نمایند. مأخذ حساب باز خرید مبلغی خواهد بود که در آخرین پرداخت بواحد تومان بمساحب مستمری داده شده است

رئیس - فهرست اشخاصی که مشمول ملاحظه این ماده گردند قرائت میشود

(بقیه ماده بمضمون ذیل خوانده شد)

پس از اینکه مستمریات بر طبق نرخ مذکور خریداری شوند از دفاتر حذف خواهد شد.

رئیس - آقای دبیبا

دبیبا - بنده باین لایحه که مال و وقت اناندر حقیقت یکی از اقدامات خوب دولت است هم دولت از خودش رفع زحمت میکند وهم يك عده مردم راحت میشوند ولی در ماده اول بنده يك اعتراض دارم و آن این است که در ماده اول صاحبان مستمری مکلف شده اند برای فروش

ولی برای دولت اینجا تکلیف معین نشده ممکن است در بعضی جاها در ایالات و ولایات صاحبان مستمری مراجعه بمأمورین وزارت مالیه بکنند و آنوقت مسامحه بشود تا آن مدت قانونی بگذرد و مستمری اشخاص حذف شود از دفاتر این را بنده نظر دارم همانطور که صاحبان مستمری در این باب مکلفند برای فروش دولت هم مکلف باشند برای باز خرید. معامله از يك طرف اینجا اجباری است و از يك طرف اختیاری است. خوب است از دو طرف اجباری باشد همینکه یک نفر از صاحبان مستمری فروش را تقاضا کرد دولت موافقت بکند.

رئیس (آقای دکتر طهرانی) - البته تصور من منظور همین است که فرمودید یعنی خود دولت این پیشنهاد را کرده است و میخواهد مستمریات را در مقابل پرداخت این مبلغ بترتیبی که نوشته شده است بخرد و در ماده اول هم نوشته شده است که صاحب مستمری مکلف است در مقابل دریافت مبلغی که میزان آن ترتیب ذیل معین می شود بفروشد یعنی این مبلغ را بگیرد و در مقابل مستمری را بفروشد این از هر دو طرف است و نظریه حضرتعالی تأمین است.

طباطبائی دبیبا - خدای تعالی بفرموده شما استم.

رئیس - آقای افسر

افسر - اولاً بنده ندانم چون اینجا اسم مستمری رده شده اصلاً شهریه ها و مقرریهای که در دفاتر دولتی است موضوع بحث هست و لغت مستمری را شامل آنها نمیدانند یا نه؟

کازرونی - خیر نیست

افسر - خوب بنده نمیدانم استم که بگذریم در کمیسیون بودجه بودم و عضو هیئت دولت هم نیستم باید تذکر بدهم و سؤال بکنم. عرض دیگر بنده این است که در قسمت اول این خریداری عادلانه نیست بجهت اینکه بعد از اینکه آقایان قبول کردند اگر کسی بانزده سال مدت باقی داشته باشد ضرب در شصت و چهار ریال بهش بدهند یا سیزده سال پنج تومان و کسری باین ترتیبی که همه آقایان ملاحظه می فرمایند در صورتیکه مستمریهای مدت دار است پنجسال و هفتسال و دهسال است برای آن مستمری

داری که بانزده سال باقی است شش تومان برایش معلوم کرده اند ولی برای کسی که معلوم نیست بانزده سال سی سال چهل و پنجسال چند سال دیگر زنده بماند (اورنگ شصت سال) مثلاً هر چه میل دارد زنده میماند برای این قید شده چهار تومان. اگر برای آن بانزده سال قید شده تومانی شش تومان و چهار قران برای این باید حداقل تومانی هشت تومان بنویسند برای اینکه مردمی که مستمری داشته اند ممکن است از بانزده سال کمتر و از بانزده سال بیشتر عمر کنند بنده نمیدانم بچه نظر این را چهار برابر نوشته اند در صورتیکه معلوم نیست مستمری تا چند سال دیگر می گیرد و قطعاً باید بیشتر از آن باشد اگر آن شصت و چهار ریال است این هفتاد و پنج ریال باید باشد و الا متناسب با آن نیست و قسمت دیگر هم آن قسمتی بود که آقای مؤید احمدی تذکر دادند و بنده هم کاملاً عرض میکنم که خیلی هست در مازندران و چند جا بود که وقتی ما در کمیسیون بودجه بودیم و میدیدیم که يك مالکی يك قسمتش وقف بوده و در يك قسمتش دولت شریک بوده در مازندران و جاهای دیگر اینها را دولت گرفته و از زمان فتحعلی شاه تا حالا اجازه کرده بهمان اجازه صد و بیست سال قبل این را تمدد کرده و می پردازد تازه باز میخواهد آن را بمالکیت نشاند پس اگر میخواهند آنرا هم خریداری کنند باید متناسب باشد با عایداتش مثل مخالفات دولتی که خریدند که پنج برابر عایدات متوسط بود پس آن عایدات حالیه اش را معلوم کنند یعنی قسمت غیر وقف را آنوقت به آن تناسب ازش بخرند و اگر وقت بود يك ترتیب خوبی بگذاریم از برایش که بعدها معلوم باشد که آدم وقف را بکجا بسپارد که از اداره دولتی امین تر و مطمئن تر باشد. ما که اداره اوقاف داریم و نظارت بر اوقاف داریم بموجب قانون و میل داریم که تمام اوقاف در دست اداره اوقاف ما باشد اگر این طور عمل کنیم نسبت بموقوفاتی که در دست وزارت مالیه بوده بعنوان اجازه گمان میکنم اطمینان مردم سلب شود و متزلزل شود و این خوب نیست باید پنج فقره، ده فقره بانزده فقره را صرف نظر کنند بگذارند بوقف باشد بعد از صد و بیست سال صد و سی سال دو مرتبه بخود

مصرفش بدهیم و بمتولی شرعیش بدهیم تا معلوم باشد که ثبت اسناد نتیجه اش چه چیز است و سپردن بدست دولت و وزارت اوقاف نتیجه اش چیست. این را وزارت اوقاف می بایستی تذکر میدادند در هیئت دولت حالا که نداده و فراموش کرده اند بنده عقیده دارم که خود وزارت مالیه این را در نظر بگیرند که موقوفات مدرسه حاج ملا آقا رضا را که در این شصت سال اجازه اش بیست برابر شده است سی برابر شده است بگوئیم چهار برابر بگیرد این را نه قانون اساسی اجازه میدهد نه قوانین دیگر نه مصلحت.

وزیر مالیه - این قسمت آخر فرموده افسر را اظهار علاقه مندی فرمودند (که حالا بنده جواب میدهم) مثل این است که فرمایشاتی که آقای مؤید احمدی فرمودند تشریف داشتند و شنیدند ولی موقعی که بنده جواب عرض کردم تشریف نداشتند (افسر - نبوده) همین است. بنده فوراً حدس زدم. عرض کردم عوض مال الاجاره و عوض بهره را مکلف نمیکیم بفروشند در ماده چهارم ملاحظه فرمائید مکلف نیستند بفروشند اگر کسی بخواهد با موافقت خودش دولت حاضر است پنج برابر بدهد اگر نخواهد مال خودش است (افسر - بسیار خوب) این اصلاً سالبه با تقاضا موضوع است (اورنگ - با موافقت صاحبان آنها) البته مال خاصه انتقالی که شیبه اوست دولت را مکلف کرده که حتماً بفروشد ما این را مکلف نمیکیم هر وقت موافقت کرد میخرند نه میخواهد میگوید صدر ابرش هم نمیفروشم اما راجع بمیزان آنچه بدهی هست ما تمام این ملاحظات را کرده ایم و باید عرض کنم واقعاً خیلی عادلانه ترتیب شده است حتی بیشتر از آنچه که در نظر میاید همین قانون متمم بودجه را که امسال رأی دارید ملاحظه فرمائید بیشتر از پنج تومان نیست اینجا تا شش تومان و چهار قران هم هست برای بعضی جاها یک قسمتی را هم پنج تومان خریده اند ولی اینکه فرمودید چرا مستمریات موروئی را فرق داده است اولاً خیلی کم شده است آنها این است که از زمان ناصر الدین شاه بمظفر الدین شاه داده شده است لابد اشخاصی که بطور معتدلانه تصور میشود که چهار برابر

قیمت عادلانه میشود و این مستمریات موروثی هفت هشت ساله که هفت هشت سال باقی باشد معادل با او میشود ولی آن کسی که مستمری داشته وفات کرده فرضاً اگر بچه پنجساله دارد او تا بیست و یکسال اگر بگیرد بانزده سال باید اولادش بزرگ شود و با اینکه عیال دارد و اولاد دارد از این جهت باید این نسبت منظور شود و در اینجا هم متناسب مدت منظور شده است و ترتیب خوبی است ولی آمهائی که مستمری شخصی دارند عرض کردم هم داده اش کم است و هم البته کسی که شصت سال است مستمری میگیرد معنی این است که دوام زیاد ندارد (افسر - این از مجلس گذشته است شصت سال نیست) خیر نظر آن میرود بوظیفه یا شهریه این مستمری است اول هم اشاره فرمودید این قانون آمهائی را که وظیفه و اینها میگیرند شامل نمیشود مستمریات است و صیغه مستمری آمهائی را که بصیغه شهریه و وظیفه است شامل نمیشود این میشود چهار برابر ولی اینکه موروثی است متناسب مدتی است که بقی است بنظر بنده اجحاف نشده و نهایت ارفاق هم شده است و خواهید دید که خود مردم هم کائنات را دارند میآیند این کار را میکنند برای اینکه آآن یکی از آقایان میپرسیدند که بچه میزان و روی چه بنائی این شده است آآن آمده بیک کسی فرضی داشته باشد که بنا باشد هر سال يك قسمتی از آنرا بدهد يك مقداری از آن را بدهد طرف میآید میگوید نزول میکنم فلاقدر کمتر بده و امروز بده برای اینکه فرع دارد و فرع اندر فرع دارد پولی که آدم توی صندوق داشته باشد اینطور است این است که این کافی بنظر آمده است بیشتر از این هم روا نیست و اقتضا ندارد یعنی چنانکه ملاحظه میفرمائید ما قرض میکنیم از بانک و این را میپردازیم برای اینکه این حسابها يك شود دفاتر بسته شود و تمام شود و این معادل است با اینکه قانونی بگذاریم که خیلی هم ممکن بود و تصویب شود و موافقت بکنند که سه سال دیگر بعد از امسال این مستمریات را در بودجه بگذارند و بعد دیگر هیچ نگذارند حالا ما میخواهیم اینطور بشود يك جایک

باشد مقصود بنده این است كه اشخاصی هستند خانواده هائی هستند كه امروز با این حقوق مختصر استفاده میکنند و زندگانی میکنند و اگر بیشتر رعایت اینها در این قانون بشود خیلی لازمتر و بهتر است و اگر این نحو را نمیشود قبول کرد بکفیدی بکنید که اشخاصی که استطاعت دارند بمبلغ کتری خریده شود و اشخاصی که استطاعت ندارند يك مبلغ زیاد تری بآنها داده شود که از آن مبلغ بتوانند تأمین معاش خود و خانواده شان را بکنند حالا هر نظری که آقای وزیر مالیه دارند و بنظرشان بهتر میآید بفرمایند.

مخبر - این پیشنهادی که نماینده محترم فرمودند گذشته از اینکه پیشنهاد خرج است و از طرف نماینده نمیشود (ملك زاده - خیر این مورد نیست) علاوه بر این از روی فلسفه طوری تنظیم شده که نمیشود قبول کرد فقط اشکالی که اینجا پیش بینی میشد همان بود که شاهزاده افسر اینجا اظهار کردند که چرا مستمریات شخصی چهار برابر است و موروثی بالاخره میرسد به شش برابر و نیم این از نقطه نظر این است که مستمریات شخصی مستمریاتی است که از سنوات خیلی قدیم بر قرار شده و تقریباً بواسطه طول مدت موضوعش منتفی شده اگر چند قلمی هم باقی مانده نزدیک باین است که موضوعش از بین برود یعنی نشان دیگر اقتضا نمیکند و از این جهت برای آنها تقریباً شش سال یا پنجسال دیگر مدت عمر تصور کرده اند و تومانی چهار تومان قرار داده اند در صورتیکه ممکن است یکسال دیگر بیشتر نباشد شش ماه دیگر بیشتر نباشد پس این خیلی از عدالت دور نیست و اما آن قسمتی که طبقه بندی کرده اند که این طبقه بندیش خیلی از روی عدالت است آنکه یکسال است تعادل میدهد آنکه از یکسال تجاوز کرد ممکن است یکسال و یکماه باشد ممکن است تا دو سال باشد آنرا شانزده قران قرار داده اند و هکذا متناسب مدت يك مزایائی برایشان قائل شده اند در اینصورت پیشنهادی که دولت کرده است و کمیسیون

بودجه هم موافقت کرده بعدالت نزدیکتر است و نماینده محترم هم مقتضی است که پیشنهادشان را مسترد بدارند.

ملك زاده بنده مسترد میدارم.

رئیس - آقایانیکه با ماده اول موافقت دارند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود:

ماده دوم - اشخاص ذیل حق استفاده از باز خرید

مستمری نداشته و مستمری آنها در آخر اسفند ۱۳۱۳ از دفاتر دولت حذف خواهد شد.

۱ - اشخاصی که مرتباً حقوق از خزانه دولت میگیرند

۲ - صاحبان مستمریاتی که تا آخر اسفند ۱۳۱۳

برای اخذ قیمت باز خرید مستمری بوزارت مالیه مراجعه نکرده باشند.

رئیس - آقای عراقی.

عراقی - اگر چه تصور میکنم آقای وزیر مالیه در این

قسمت چیزی گفتند ولی اینجا نوشته است در ماده ۲

اشخاص ذیل حق استفاده از باز خرید مستمری نداشته و

مستمری آنها در آخر اسفند ۱۳۱۳ از دفاتر دولت

حذف خواهد شد ۱ - اشخاصی که مرتباً حقوق از خزانه

دولت میگیرند حقوق گرفتن غیر از مستمری است حقوق

شامل شهریه هم میشود که از خزانه دولت میگیرند خواستم

آقای وزیر مالیه يك توضیحی بدهند که در صورت مجلس

هم قید بشود که مراد از اینکه حقوق از خزانه دولت

میگیرند چه جور اشخاصی هستند آیا شهریه بگیر ها هم

جزء این اشخاصند یا حقوق چیز دیگر است که شامل

شهریه نمیشود؟ این یکی یکی دیگر در قسمت دو که نوشته

است صاحبان مستمریاتی که تا آخر سنه ۱۳۱۳ برای

اخذ قیمت باز خرید مستمری بوزارت مالیه مراجعه

نکرده باشند مستمری آنها حذف میشود ممکن است چون

لغت وزارت مالیه دارد اینرا يك توضیحی بدهند با يك

چیزی بر عبارت آن افزوده شود مثل ادارات مالیه برای

اینکه ممکن است کسی که مستمری دارد دستش بوزارت مالیه نرسد این با داره مالیه رجوع کند که آن بیچاره حقوقی که میخواهد بگیرد یعنی میخواهد بفروشد از دستش نرود در اینجا خوب است يك كلمه ادارات مالیه هم در اینجا گذارده شود که در مراکز بوزارت مالیه و در ولایات و ایالات به ادارات مالیه رجوع کنند.

وزیر مالیه - این منظوری را که آقای عراقی فرمودند البته منظور وزارت مالیه هم همین است و مقصود از لفظ وزارت مالیه همانطور که در سایر قوانین و نظامنامه هاست شامل ادارات مالیه هم میشود و قبلاً هم عرض کردم و اگر پیشنهاد هم بفرمائید قبول میکنم و اینجا منظور این نیست که یا شوند بیایند در مرکز بوزارت مالیه صورت بدهند پیشنهاد هم ممکن است بدهند در قسمت آنکه اشخاصیکه حقوق مرتباً میگیرند شاید اشتباه شده است تا اینکه حقوق دیگری اشخاصی که مستمری دارند و علاوه بر مستمری يك حقوق دیگری ازدولت میگیرند یا مستخدم دولت هستند و علاوه بر آن شهریه هم دارند یا بهر عنوان دیگری يك حقوقی از خزانه دولت باو میرسد اگر بنا باشد که حقوق دیگری از خزانه دولت باو برسد دیگر مستمری باو نمیدهند (عراقی - پس هر حقوق دیگری) بی هر حقوق دیگری هرچه باشد اصلاً این قانون همانطور که عرض کردم ایجادش برای این بوده است که اشخاصی که عاجز بوده اند یا فقیر بوده اند ولی کسی که نان خودش را در میآورد البته او دیگر نباید مستمری بگیرد و تا آخر ۱۳۱۳ حذف میشود.

رئیس - آقای فهیمی.

فهیمی - در قسمت اول قیده شده است که اشخاصی که مرتب حقوق از خزانه دولت میگیرند و در قسمت اول ماده قید میکند که تا آخر اسفند ۱۳۱۳ از دفاتر دولت حذف خواهد شد این معلوم میکند که در سنه ۱۳۱۱ و ۱۲ و ۱۳ يك حقی خواهند داشت در صورتیکه اشخاصی که مرتباً حقوق میگیرند اعم از این که عنوان

شهریه باشد یا بعنوان دیگری باشد یا نه اصلاً حق گرفتن مستمری ندارند و سابقاً هم در ضمن بودجهها ذکر میشد که حقوق مستمری اشخاصی که از خزانه دولت حقوق میگیرند اصلاً باید حذف شود ولی تا آن مدتی که اینجا قید شده است که تا آخر ۱۳۱۳ باشد این يك حقی برای آنها حفظ میکند بنده نظرم میرسد که اگر آقای وزیر مالیه موافقت بفرمایند در آخر این جمله علاوه شود که اشخاصی که فعلاً حقوق میگیرند مستمری آنها حذف میشود یعنی تا آخر ۱۳۱۳ هم بانها مستمری داده نمیشود و اگر مستحق این شدند که دولت آنها را از خدمت خارج کند و حقوقی بانها ندهد دیگر بطریق اولی این مستمری نباید داده شود و اگر باین ترتیب که نوشته شده است باقی باشد يك حقی برای آنها حفظ میکند.

مخبر - همانطور که فرمودید مقصود این است که يك حق باز خریدی برای آنها باقی بماند زیرا که این قانون اجرائیش تا آخر اسفند ۱۳۱۳ است آنوقت مستخدمی که از خزانه دولت حقوق میگیرند ممکن است که فردا منفصل شود اگر منفصل شد باید بتواند بفروشد مستمری خودش را حالا که حقوق میگیرد نمیتواند مستمری بگیرد ولی اگر بعد منفصل شد با منتظر خدمتی شد که حقوق نمیگیرد آنوقت میتواند بفروشد این حق باز خرید مستمریات همانطور که برای سایرین تا آخر ۱۳۱۳ هست برای مستخدم هم باشد منتهی اگر مرتب حقوق میگیرد نمیتواند استفاده کند اگر حقوق نگرفت در این مدت میتواند مستمریش را بفروشد و این مساعدتی است برای آنها.

رئیس - پیشنهادی از آقای مؤید احمدی و آقای عراقی رسیده است قرائت میشود.

پیشنهاد آقای مؤید احمدی

در جمله آخر فقره دو پیشنهاد میکنم. در مرکز و ادارات مالیه در ولایات و ایالات مراجعه نکرده باشند.

پیشنهاد آقای عراقی

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۴ بعد از حقوق نوشته شود (دیگر) و باز پیشنهاد میکنم بعد از لفظ وزارت مالیه نوشته شود در ایالات و ولایات با داره مالیه

وزیر مالیه - محتاج بتوضیح نیست آن قسمت اول را که قبول دارم و راجع به لفظ (دیگری) شاید بهتر این باشد که قبل از لفظ حقوق نوشته شود بعنوان دیگری حقوق از خزانه دولت بگیرد (عراقی - بسیار خوب بنده هم همینطور قبول دارم) قبل از لفظ مرتباً گذارده شود.

رئیس - عبارت را يك باز دیگر میخوانیم.

ماده دوم - اشخاص ذیل حق استفاده از باز خرید مستمری نداشته و مستمری آنها در آخر اسفند ۱۳۱۳ از دفاتر دولت حذف خواهد شد:

۱ - اشخاصی که مرتباً بعنوان دیگری حقوق از خزانه دولت میگیرند

۲ - صاحبان مستمریاتی که تا آخر اسفند ۱۳۱۳ برای اخذ قیمت باز خرید مستمری در مرکز بوزارت مالیه و در ولایات به ادارات مالیه مراجعه نکرده باشند.

افسر - بحث توضیحی بنده میخواهم.

رئیس - بفرمائید.

افسر - ادارات مالیه ظاهرش باید بین باشد که با منای مالیه رجوع کنند ممکن است با داره دخانیات و تحوید رجوع کنند که آن ادارات مرجع این کار نیستند این را خوب است توضیح بدهند که رفع اشکال بشود.

وزیر مالیه - اصطلاحاً که گفته میشود ادارات مالیه همان امنای مالیه است و توضیح دیگری لازم ندارد

رئیس - آقایانیکه با ماده دوم با اصلاحی که شد موافقت دارند قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوه قرائت میشود:

ماده سوم - اقلامی که بعنوان صرف روشنائی و مقابر ضمن دفاتر مستمریات منظور می باشد با استثنای اقلام ذیل تماماً حذف خواهد شد:

الف - صرف روشنائی مزارات هریک از ائمه اطهار و حضرت ابوالفضل علیهم السلام.

ب - صرف روشنائی مقابر سلاطین ماضی و عباس میرزا نایب السلطنه که امسال بودجه وزارت معارف انتقال یافته و در سالهای بعد اعتبار لازم برای آنها در بودجه وزارت مزبور منظور خواهد گردید.

ج - صرف روشنائی و مخارج مدارس مطابق اقلام خرج آمده دفتر تقدماً جنساً بودجه وزارت معارف انتقال خواهد یافت.

تصرفه - اجناسی که نرخ آنها ثبت است بهمان نرخ و آنهایی که تعیین قیمت نشده نرخ روز تبدیل به نقد خواهد شد.

د - صرف روشنائی مقابر مرحوم حاج شیخ مرتضی انصاری - مرحوم حاج میرزا حسن شیرازی - مرحوم حاج ملا هادی سزواری - مرحوم حاج شکرالله کردستانی بودجه معارف انتقال خواهد یافت

رئیس - آقای دیبا.

طباطبائی دیبا - بنده عقیده ام این است که مساجد از قلم افتاده است يك مساجدی هم هست که در دفاتر برای روشنائی آن مساجد هم يك مبلغی از قدیم منظور شده بدیهی است استثنائی که در این اقلام شده یعنی از قسمت الف به بعد برای احترام آنهاست همان احترامی که بقاع متبرکه ائمه اطهار دارد مساجد هم همان احترام را دارد (افسر - بیشتر دارد) بلکه بیشتر دارد در صورتیکه آنها استثناء شده و در دفاتر هم با هم بعضی مساجد و مدارس يك مبلغی منظور شده عقیده ام این است که در يك قلمی هم که البته متناسب باشد مثلاً در قسمت (ج) علاوه شود مساجد.

وزیر مالیه - چون احتمال میدهم که در باب صرف روشنائی و اینها که چیز بی اهمیتی است برای این که عده کمی است و در غالب موارد بلکه نمیخواهم عرض کنم که شاید استثناء داشته باشد عرض می کنم در غالب موارد بمحل خودش صرف نمی شود چون هر کسی ممکن است که يك جائی سراغ داشته باشد و این صحبتها بمیان بیاید چون این صرف روشنائی هم جزء مستمریات است

و حالا آمده عرض کردم مستمریات را به پنج دسته مختلف تقسیم کرده که یکی هم صرف روشنائی است و صرف روشنائیهای بسیار عجیب و غریبی دارد که بنده این جا صورت دارم که اگر صورتش را بخوانم آقایان ملاحظه میفرمایند (بنده قصد انتقاد نیست) مثلاً صرف روشنائی مقبره لوط پیغمبر که بنده تا این را ندیده بودم نمیدانستم که لوط پیغمبر در ایران مدفون است (خنده نمایندگان) از این قبیل چیزها و صرف روشنائیهای مساجد دارد این است که اصلاً وقتی که در بعضی موارد بطور کلی استثنائاتی شده و اگر هم استثناء نمی شد شاید هیچ ایرادی نمی شد و یکی دوسه تا استثنای مهمی که می شود آنوقت غالباً معلوم است آفرین توجه دارند هر کسی ولایت خودش را خوب می شناسد ولی مایک اصولی را اتخاذ کردیم اولاً صرف روشنائی اصلاً صرف نمی شود تا آنجا که ازومی دارد که هر جا که یک مسجدی هست دولت صرف روشنائی آن را بدهد مردم مؤمن و متقی هستند آنها باید بدهند ما گفتم یکی خود ائمه اطهار شخص امام را مستثنی کردیم و الا امامزاده‌های مختلف زیاد است که بنده صورتش را دارم دیگر این که پادشاهان هستند البته سلاطین صفویه بوده‌اند سلاطین قاجاریه بوده‌اند البته خود پادشاهان پادشاه مملکت بوده‌اند در زمانش مقبره‌اش باید محفوظ بماند عباس میرزا هم در ضمن صحبت آمد و اضافه کردیم و اصراری هم ندارم اگر آقایان بخواهند حذف کنند بنده هم موافقت دارم ولی نه قصد این باشد که وقتی که ما ائمه را گفتم امامزاده‌ها یا برادران ائمه که بوده‌اند یا دیگران این را بتدریج وسعت بدهیم و وقتی که پادشاهان را گفتم پادشاهان هم وسعت بدهیم شاهزاده‌های خیلی محترم که مقدر آنها را می شناسیم نه این که صرف روشنائی ندادن مثل انکار قدر و مقام آنها باشد یکی دیگر که استثناء شد که باز کم است مدارس بود مدارس مطلب دیگر بود مدارس صرف طلاب می شد (یک نفر) نمایندگان (اگر بشود) و خوب است و ما این را حذف نکردیم و این را جزء بودجه وزارت معارف کردیم راجع بعنما هم یک اصلی اتخاذ کردیم یعنی نه یک کسانی را که اصلاً کسی نشناسد علمای خیلی بزرگ درجه اول که در

زمان خودش درجه اول بوده‌اند و مرجع تقلید تمام ایران بوده‌اند مثل حاج میرزا حسن شیرازی در نظر گفتم یا حاج ملاهادی سبزواری که همه مقامش را میدادند مقام مخصوصی دارد و یکی از علمای کردستان که او هم مقامش را همه قبول دارند گذاشتیم (اورنگ - مقامش شامخواست) و باقی را حذف کردیم ولی اگر بخواهیم در این موارد بحث کنیم هر کدام دیگر راهم می شود گفت که چه عیب دارد باشد قصدمان این بود که همه را یک جا حذف کنیم ولی برای ائمه اطهار (بنده نمی خواهم عرض کنم که صرف نمی شود) انشاء الله صرف می شود که اگر هم شکی باشد بنده که شک ندارم ممکن است صرف بشود ولی خواستیم که فقط ائمه اطهار نوشته شوند چون عده‌شان محدود است ولی امامزاده‌ها عده‌اش محدود نیست این است که امیدوارم که آقایان این اصل را قبول فرمایند و دیگر توسعه ندهند (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهادی از آقای دیبا رسیده است قرائت میشود:
پیشنهاد آقای طباطبائی دیبا
پیشنهاد می نمایم در قسمت (ج) ماده سوم بعد از مدارس علاوه شود مساجد.

رئیس - آقای دیبا
طباطبائی دیبا - فرمایشاتی که آقای وزیر مالیه فرمودند در جواب بنده حقیقتاً مربوط به آن چیزی نبود که بنده عرض کردم بنده امامزاده‌ها پیغمبری سکه مجبور است آن را عرض نکردم فقط مساجد را عرض کردم که اقلامش هم زیاد نیست اگر بدفأتر مراجعه فرماید اقلام مخصوصی است چه در مرکز و چه در ولایات در مرکز یک مساجدی هست که برای مخارج و صرف روشنائی آنها یک مبلغی معین شده است و همینطور در ولایات و بعد از پیشنهاد بنده هم عقیده بنده این است که پیشنهاد دیگری نخواهد شد این که فرمودند که صرف نمی شود بنده هم تصدیق دارم که ممکن است مخارج روشنائی و سایر مخارج صرف نشود ولی دولت باید نظارت داشته باشد وقتی که دولت یک خرجی را میدهد باید نظارت داشته باشد که در محل خودش صرف بشود.

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای دیبا را قابل توجه میدادند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد. لایحه طبعاً به کمیسیون می رود. آقای شریعت زاده فرمایشی دارید.

شریعت زاده - پیشنهادی که آقای دیبا کردند پیشنهاد خرج است در واقع برای این که در خبر کمیسیون بودجه این قلم پیش بینی نشده است بنده خواستم این را تذکر بدهم **دیبا** - اجازه فرمایید که همچو نیست. اولاً بموجب نظامنامه خرج در قانون بودجه است و در قانون بودجه نمایندگی نمی تواند پیشنهاد خرج بکند و ثانیاً این خرج نیست و این عمل باز خرید است مثل باز خرید خالصه انتقالی و در این جا اگر یک پیشنهادی یک نفر نماینده بدهد

پیشنهاد خرج نیست و این اعتراض آقای شریعت زاده وارد نیست.

رئیس - این پیشنهاد را بنده رأی گرفتم و مدافعه‌اش هم بر عهده بنده است. هر گفته و هر عملی متضمن خرج است اگر این طور بسیط باشد اصلاً و کیل حرف نباید بزند (صحیح است) این است که این پیشنهاد خرج نیست و یک عملی است که ممکن است از آن عمل تولید خرج هم بکند و فعلاً لایحه می رود به کمیسیون.

[۸ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر موافقت می فرمایید جلسه آینده یکشنبه هیجدهم اردیبهشت سه ساعت قبل از ظهر دستور هم متمم لایحه باز خرید مستمریات (مجلس یک ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه انتخاب محصلین ایرانی امریکا جزو صدی بیست محصلین اعزامی

ماده واحده - وزارت معارف مجاز است از محصلین ایرانی که در ممالک متحده امریکا تحصیل میکنند با احراز شرایط مصرحه در قانون شش تیر ماه ۱۳۰۸ نیز جزء صدی بیست محصلین اعزامی بخارجه انتخاب نماید.
این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دهم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصد و یازده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر